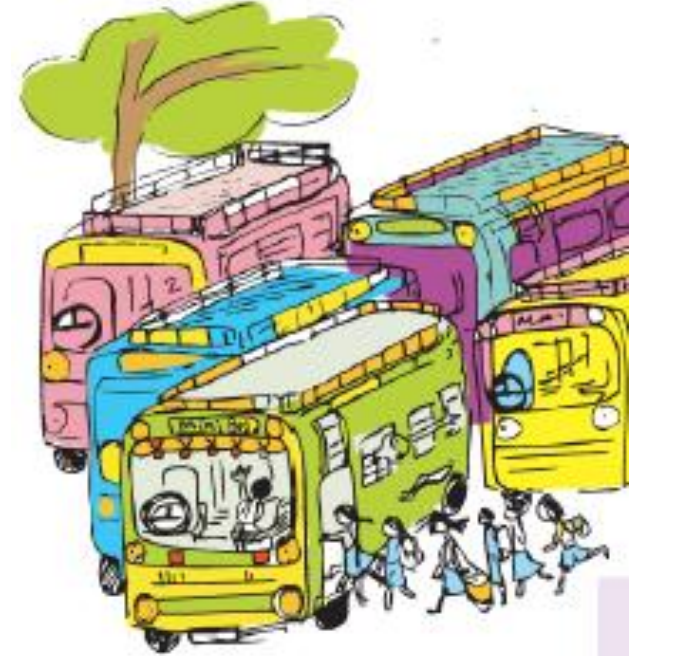

પ્રકરણ : ૩

ભોપાલનો પ્રવાસ

સમજૂતી

:

૧ કલાક = ૬૦ મિનિટ

અડધો કલાક = ૩૦ મિનિટ

પોણો કલાક = ૪૫ મિનિટ

પા કલાક = ૧૫ મિનિટ

૨૪ કલાકની ઘડિયાળ માં દરેક સમય ૧ વખત આવે છે.

દા.ત. બપોર ના ૧:૩૦ pm એટલે ૧૩:૩૦ pm થાય.

રાત્રીના ૧૨ વાગ્યાથી બપોરના ૧૨ વાગ્યા સુધીનો સમય ગાળાને AM દર્શાવાય છે.

બપોરના ના ૧૨ વાગ્યાથી રાત્રીના ૧૨ વાગ્યા સુધીનો સમય ગાળાને PM દર્શાવાય છે.

સમજૂતી

:

અડધો કિલોમીટર = ૫૦૦ મીટર

૧ કિલોમીટર = ૧૦૦૦ મીટર

નર્મદા નો પટ અંદાજે ૫૦૦ મીટર પહોળો છે.

ભીમ બેટકા માં અંદાજે ૬૦૦ કરતાં પણ વધારે ગુફા ચિત્રો છે.

પ્રશ્ન-૧ નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો.

- ૧) મોના તેના વર્ગમાં દરેક વિદ્યાર્થીને ૨ પેન્સિલ આપે છે. તેના વર્ગ ના કુલ ૪૯ વિદ્યાર્થીઓને કુલ ૯૮ પેન્સિલ જોઈએ.
- ૨) એક પેકેટમાં ૫ સંખ્યા છે, તો આવા ૧૩ પેકેટમાં થઈએ કુલ ૬૫ સંખ્યા થશે.
- ૩) એક ગામમાં એક બાળક કુલ ૫ વૃક્ષ રોપે છે, જો ગામમાં ૧૫૦ બાળકો હોય, તો કુલ ૭૫૦ વૃક્ષ રોપ્યા હશે.
- ૪) પંકુર દરરોજ ૧૫ કિમી સાઇકલ ચલાવે છે. તો અઠવાડિયામાં કુલ ૧૦૫ કિમી સાઇકલ ચલાવે.

પ્રશ્ન-૨ નીચેના દાખલા ગણો .

૧) ૨૫ બોરની ૧ ઢગલી થાય તો ૧૨ ઢગલી બનાવવા કેટલા બોર જોઈએ?

૧ ઢગલી = ૨૫ બોર

૧૨ ઢગલી = ? બોર

$$= \frac{૧૨ * ૨૫}{૧}$$

૧૨ ઢગલી બનાવવા **૩૦૦** બોર જોઈએ.

૧૨

* ૨૫

૨૪૦

૬૦

૩૦૦

૨) કૃષ્ણા એક શાળાના ૧૧૫ વિદ્યાર્થીઓ પૈકી દરેક ને ૭ પેન્સિલ આપે છે, તો તેણે કુલ કેટલી પેન્સિલ આપી હશે?

૧ વિદ્યાર્થીને અપાતી પેન્સિલ = ૭

૧૧૫ વિદ્યાર્થીને અપાતી પેન્સિલ = ?

$$= \frac{૧૧૫ * ૭}{૧}$$

$$\begin{array}{r} ૧૧૫ \\ * ૭ \\ \hline ૮૦૫ \end{array}$$

તો, તેણે કૃષ્ણાએ ૮૦૫ પેન્સિલ આપી હશે.

π

૩) અસ્તમભાઈ એક હોસ્પિટલમાં દરેક દર્દીને ૩ સફરજન આપે છે . જો કુલ ૧૨૦ દર્દી હોય તો કેટલા સફરજન જોઈએ ?

૧ દર્દીને અપાતા સફરજન = ૩

૧૨૦ દર્દીને અપાતા સફરજન = ?

$$= \frac{૧૨૦ * ૩}{૧}$$

૧૨૦

* ૩

૩૬૦

તો ૩૬૦ સફરજન જોઈએ.

પ્રશ્ન-૩ નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો.

- ૧) ૩૬ ચીકુ ૬ બાળકોને સરખે ભાગે વહેંચતા, દરેક બાળકોને ^૬ ભાગે ____ ચીકુ આવે.
- ૨) ૪૨ ફૂલ ૭ છોકરીઓ ને સરખે ભાગે વહેંચતા, દરેક છોકરીના ભાગે ^૬ ____ ફૂલ આવે? _૭
- ૩) ૫૬ જાંબુમાંથી ૮ જાંબુના એક એવા ____ પેકેટ બને. ^૮
- ૪) એક બોક્સમાં ૮ ટામેટાં સમાય, તો ૬૪ ટામેટાં સમાવવા ____ બોક્સ જોઈએ.

પ્રશ્ન: ૪ નીચેના દાખલા ગણો .

૧) એક ટોપલી માં ૮૧બોર છે. તેમાંથી ૯ બોરની એક એવી કેટલી ઢગલી થાય?

$$\begin{array}{l} ૯ \text{ બોર ની ઢગલી} = ૧ \\ ૮૧ \text{ ની ઢગલી} = ? \end{array}$$

$$= \frac{\overset{૯*૯}{\cancel{૮૧}} * ૧}{\cancel{૯}}$$

૯ બોરની એક એવી ૯ ઢગલી થાય.

π

૨) ૭૦ કેરી ને ૭ પેટીમાં સરખે ભાગે મૂકવામાં આવે તો દરેક પેટી માં કુલ કેટલી કેરી આવે?

૭ પેટીમાં સમાતી કેરી =

૭૦

૧૭ પેટીમાં સમાતી કેરી = ?

$$= \frac{૧ * ૭૦}{૭}$$

દરેક પેટીમાં **૧૦ કેરી**
આવે.

π

પ્રશ્ન-૫ નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧) ૩કિમી = ૩૦૦૦મીટર.

૨) ૪૦૦૦ મીટર = ૪ કિલોમીટર.

૩) ૨૬૦૦ મીટર = ૨ કિલોમીટર ૬૦૦મીટર.

૪) ૮ કિમી ૨૫૦ મીટર + ૪ કિમી ૩૨૦ મીટર = ૧૨ કિમી ૫૭૦મીટર.

૫) પ્રણવને ૬ કિમી અંતર કાપવાનું હતું. તેમાથી તેને ૩ કિમી અંતર કાપ્યું, તો કેટલું અંતર કાપવું રહે? ૩ કિમી અંતર કાપવાનું બાકી રહે.

દાખલા ગણો .

π

- 1) રેહાનાએ ૧૨ કિમી ૫૦૦ મિત્ર અંતર માઠી ૬કિમી ૫૦૦ મીટર અંતર ચાલીને કાપ્યું તો હવે કેટલું અંતર કાપવાનું બાકી વધે?

કિમી	મીટર
૦૧૨	
૧૨	૫૦૦
- ૦૬	૫૦૦
૦૬	૦૦૦

૦૬ કિમી અંતર કાપવાનું બાકી રહે.

π

2) એક વિદ્યાર્થી એ 15 કિમી પ્રવાસ કર્યો. તેમાં તેને 10 કિમી નો પ્રવાસ બસ દ્વારા અને બાકીનો પ્રવાસ ટ્રેન દ્વારા કર્યો, તો ટ્રેન માં તેણે કુલ કેટલી મુસાફરી કરી?

$$\begin{array}{r} 15 \text{ કિમી પ્રવાસ કર્યો} \\ -10 \text{ કિમી બસ દ્વારા} \\ \hline 05 \text{ કિમી} \end{array}$$

05 કિમી પ્રવાસ ટ્રેન દ્વારા કર્યો.

π

૩) બસ એક કલાકમાં ૫૨ કિમી અંતર કાપે ,તો ચાર કલાક માં કેટલું અંતર કાપશે?

૧ કલાકમાં કપાતું અંતર = ૫૨
કિમી

૪ કલાકમાં કપાતું અંતર = ? કિમી

$$= \frac{૪ * ૫૨}{૧}$$

$$\begin{array}{r} ૫૨ \\ * ૪ \\ \hline ૨૦૮ \end{array}$$

બસ ચાર કલાકમાં ૨૦૮ કિમી અંતર
કાપશે.

π

૩) ૫૦૦ મીટરના પટ્ટામાં ૫ મીટર ના જુદા-જુદા રંગના પટ્ટા ગોઠવવાના હોય તો કુલ કેટલા પટ્ટા જોઈશે?

૫૦૦ મીટર ના પટ્ટા માં ૫ મીટરના જુદા-જુદા જોઈતા પટ્ટા

=

$$= 500 / 5$$

$$= 100 \text{ પટ્ટા}$$

કુલ ૧૦૦ પટ્ટા જોઈશે.

$$\begin{array}{r} 100 \\ 5 \overline{) 500} \\ \underline{500} \\ 000 \end{array}$$

- આપેલ અંક નો ઉપયોગ કરી જુદી-જુદી સંખ્યા બનાવો.

અંક	સંખ્યા
૩ , ૭ , ૫	૩૫૭, ૩૭૫, ૫૩૭, ૫૭૩, ૭૫૩, ૭૩૫
૪ , ૦ , ૬	૪૦૬, ૦૪૬, ૦૬૪, ૬૦૪, ૬૪૦, ૬૦૪
૫ , ૪ , ૩	૯૧૨, ૯૨૧, ૧૨૯, ૧૯૨, ૨૯૧, ૨૧૯
૯ , ૧ , ૨	૬૭૮, ૬૮૭, ૭૮૬, ૭૬૮, ૮૬૭, ૮૭૬

- એવી સંખ્યા જણાવો કે તેમાં ૮ ઉમેરતા તે બમણી થઈ ~~૯~~ થાય ____.
- એક સંખ્યાના ચાર ગણમાં ૨ ઉમેરતા ૧૮ આવે તો તે સંખ્યા ~~૪~~ ____ હોય.
- ૨, ૩ અને ૬ વડે ની:શેષ ભાગી શકાય તેવી સૌથી નાની સંખ્યા જણાવો. ~~૬~~ ____

1) એક હોડી ૧૦ મિનિટ માં એક આંટો ફેરવેતો તે એક ક્લાકમાં કેટલા આંટા ફેરવે?

૧ ક્લાક = ૬૦ મિનિટ

૧૦ મિનિટ = ૧ આંટો

૬૦ મિનિટ = ? આંટા

$$\begin{aligned} &= \frac{60 * 1}{10} \\ &= 6 \text{ આંટા} \end{aligned}$$

✓ ૧ ક્લાક માં હોડી ૬ આંટા મારે.

2) એક મોટરબોટ ૨૦ મિનિટમાં એક આંટો ફેરવે તો આવા ૬ આંટા ફરવા કેટલો સમય લાગે ?

૧ આંટો ફરતા લાગતો સમય = ૨૦મિનિટ

૬ આંટા ફરતા લાગતો સમય = (?)મિનિટ

$$\begin{aligned} &= \frac{6 * 20}{1} \\ &= 120 \text{ આંટા} \end{aligned}$$

✓ તો ૬ આંટા ફરવા ૧૨૦ મિનિટ લાગે.

૩) કનુએ ૨૫ રૂપિયાની એવી ૫ નોટબૂક ખરીદી અને ૧૫૦ રૂપિયા વેપારીને આપ્યા , તો વેપારી કનુને

કેટલા રૂપિયા પાછા આપશે

૧ નોટબૂક ની કિંમત = રૂ . ૨૫

૫ નોટબૂક ની કિંમત = રૂ (?)

$$= \frac{૫ * ૨૫}{૧}$$

$$\begin{array}{r} ૨૫ \\ * ૫ \\ \hline ૧૨૫ \end{array}$$

$$= રૂ . ૧૨૫$$

કનુએ વેપારીને આપેલા રૂપિયા $\frac{૪૧૦}{=}$ ૧૫૦

- ૧૨૫

$$\begin{array}{r} \hline ૦૨૫ \end{array}$$

✓ વેપારી રૂ . ૨૫ પાછા આપશે .

૪) એક પેટી કેરીની કિંમત ૫૫૦ રૂપિયા હોય , તો ચાર પેટીની કિંમત કેટલી થાય ?

$$૧ \text{ પેટીની કિંમત} = રૂ. ૫૫૦$$

$$૪ \text{ પેટીની કિંમત} = રૂ. (?)$$

$$= \frac{૪ * ૫૫૦}{૧}$$

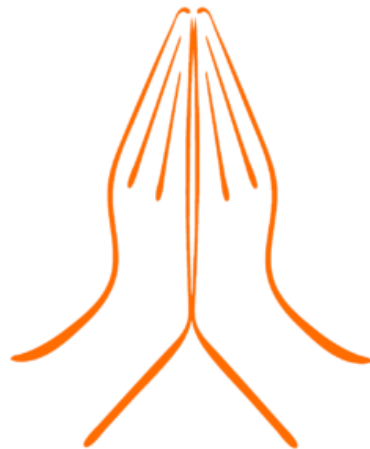
$$= રૂ. ૨૨૦૦$$

$$\begin{array}{r} ૫૫૦ \\ * ૪ \\ \hline ૨૨૦૦ \end{array}$$

✓ ચાર પેટી કેરીની કિંમત ૨૨૦૦ થાય .

π

Thank You...

પ્રેરણા એજ્યુકેશન સોસાયટી દ્વારા સંચાલિત ®

OCEAN

કોચીંગ ક્લેસીસ